

I.2. Spektrum prvku algebry.

Definice. Nechť A je Banachova algebra a $x \in A$.

- **Spektrem** prvku x rozumíme množinu

$$(\sigma_A(x) =) \quad \sigma(x) = \{\lambda \in \mathbb{C} : \lambda e - x \text{ není invertibilní v } A\}.$$

- **Rezolventní množinou** prvku x rozumíme množinu $\rho(x) = \mathbb{C} \setminus \sigma(x)$.

- **Rezolventou** prvku x rozumíme funkci

$$R(\lambda, x) := (\lambda e - x)^{-1}, \quad \lambda \in \rho(x).$$

- **Spektrálním poloměrem** prvku x rozumíme číslo $r(x) = \sup\{|\lambda| : \lambda \in \sigma(x)\}$.

Tvrzení 5 (vlastnosti rezolventy). Nechť A je Banachova algebra a $a \in A$. Pak platí:

- (i) $\rho(a)$ je otevřená;
- (ii) $\lambda \mapsto R(\lambda, a)$ je spojitá na $\rho(a)$;
- (iii) Pro $\lambda, \mu \in \rho(a)$ platí

$$R(\mu, a) - R(\lambda, a) = -(\mu - \lambda)R(\mu, a)R(\lambda, a).$$

- (iv) Funkce $\lambda \mapsto \varphi(R(\lambda, a))$ je holomorfní na $\rho(a)$ pro každé $\varphi \in A^*$.
- (v) Pro $|\lambda| > \|a\|$ platí $\lambda \in \rho(a)$ a

$$R(\lambda, a) = \frac{1}{\lambda} \left(e - \frac{a}{\lambda} \right)^{-1} = \sum_{n=0}^{\infty} \frac{a^n}{\lambda^{n+1}}.$$

Věta 6 (neprázdnost spektra). Nechť A je Banachova algebra. Pak pro každé $x \in A$ je $\sigma(x)$ neprázdná kompaktní množina.

Poznámka. $\{a \in A : \sigma(a) \subset G\}$ je otevřená pro $G \subset \mathbb{C}$ otevřenou (tj. $\sigma : A \rightarrow \mathcal{K}(\mathbb{C})$ je shora polospojité mnohoznačné zobrazení A do množiny neprázdných kompaktních podmnožin $\mathbb{C}$).

Věta 7 (Gelfand-Mazur). Nechť A je Banachova algebra. Pak A je těleso (tj. všechny nenulové prvky A jsou invertibilní, neboli $G(A) = A \setminus \{0\}$), právě když je A izometricky izomorfní Banachově algebře $\mathbb{C}$.

Lemma 8 (o spektru a polynomu). Nechť A je Banachova algebra. Je-li $p(\lambda) = \sum_{j=0}^n \alpha_j \lambda^j$ polynom s komplexními koeficienty a $a \in A$, definujeme $p(a) = \sum_{j=0}^n \alpha_j a^j$. Pak platí:

- (a) $p(a) \in G(A)$, právě když nulové body polynomu leží v $\rho(a)$.
- (b) $\sigma(p(a)) = p(\sigma(a))$.

Věta 9 (o spektrálním poloměru). Nechť A je Banachova algebra a $a \in A$. Pak platí:

- $r(a) = \inf_{n \in \mathbb{N}} \|a^n\|^{\frac{1}{n}} = \lim_{n \rightarrow \infty} \|a^n\|^{\frac{1}{n}}$.
- Vzorec z Tvrzení 5(v) platí i pro $|\lambda| > r(a)$, přičemž řada vpravo konverguje absolutně.

Důsledek 10. Je-li A Banachova algebra a $a \in A$ splňuje $r(a) < 1$, pak $(e - a)^{-1} = \sum_{n=0}^{\infty} a^n$ (řada konverguje absolutně).

Tvrzení 11. Nechť A je Banachova algebra s jednotkou e . Nechť B je uzavřená podalgebra A obsahující e a $x \in B$. Pak platí:

- $\partial\sigma_B(x) \subset \sigma_A(x) \subset \sigma_B(x)$.
- Nechť G je komponenta souvislosti $\mathbb{C} \setminus \sigma_A(x)$. Pak bud' $G \subset \sigma_B(x)$ nebo $G \cap \sigma_B(x) = \emptyset$.
- Je-li $\mathbb{C} \setminus \sigma_A(x)$ souvislá množina, pak $\sigma_A(x) = \sigma_B(x)$.